

Sammenhold er mere vigtigt nu end i mange år

Hos mange nye medlemmer er holdningen klar. Det er nødvendigt at stå sammen. Fremtiden er nemlig mere usikker end nogensinde. Interview med pædagogisk assistent Pia Felber, der er nyt FOA-medlem.

Se side 3

Vi skal være endnu flere i FOA Århus • Se side 4
Vores egen tid er vigtig • Se side 6

En stærkere fagbevægelse kan forsvare velfærden

På hele to måder har vi her i foråret fået en stærkere fagbevægelse. Og det skal vi være glade for, fordi fagbevægelsen er den vigtigste forsvare af almindelige menneskers levestandard og velfærd.

OK18-forløbet viste, hvor meget en samlet fagbevægelse kan opnå. Ingen tvivler på, at det var solidaritetspagten - musketêr-eden – der sikrede, at de offentligt ansatte i de næste tre år får lønstigninger, der kan matche de privatansattes. Og som afskaffede det såkaldte privatlønsværn, der gjorde det svært for de offentligt ansattes lønninger at følge med.

Markante resultater

Jeg beklager meget, at lærerne ikke fik en arbejdstidsaftale. I de næste tre år skal en kommission se på spørgsmålet, og i den tid har lærerne fortsat den ekstremt fleksible arbejdstid, som indgrebet i 2013 påtvang dem, og som truer med at sprede sig til andre faggrupper. Men det ændrer ikke på, at lønstigningerne og ikke mindst afskaffelsen af privat-

lønsværnet er markante resultater, der vidner om, at fagbevægelsen stod stærkt under OK18.

Det skyldes både, at forbundene stod meget tættere sammen end tidligere, og at flere og flere fagforeningsmedlemmer undervejs i forløbet selv begyndte at handle og ofte deltog i aktiviteter på tværs af de forskellige faggrupper. Samtidig viste de mange meningsmålinger, at de offentligt ansatte havde en meget stor opbakning i den øvrige befolkning og dermed også blandt de privatansatte. Det stærkere sammenhold på flere niveauer i fagbevægelsen er et kæmpe plus, som vi alle vil få stor glæde af fremover.

Mere samler - mindre skiller

Her i foråret – midt under overenskomstforløbet – fik vi så også ny hovedorganisation, da LO og FTF vedtog at slå sig sammen. Beslutningen havde ikke direkte noget med OK18 at gøre, men jeg synes, at overenskomstforløbet bekræfter, at det var rigtigt at skabe en ny stor hovedorganisation. Der er simpelthen mere og mere, der samler og mindre og mindre, der skiller, når det gælder LO's og FTF's faggrupper. Det understregede OK18-forløbet, og på den måde har den nye hovedorganisation fået den bedst mulige start, hvor vi i praksis har oplevet, at sammen står vi stærkere.

Det er godt, for den voksende ulighed og de konstante besparelser på velfærdsordningerne viser, at vi har brug for en stærk og markant fagbevægelse, der kan forsvare almindelige menneskers levestandard. Det gælder ikke mindst, når kommuner og regioner til efteråret skal lægge deres budgetter. ■

” OK18-forløbet viste, hvor meget en samlet fagbevægelse kan opnå. Ingen tvivler på, at det var solidaritetspagten - musketêr-eden – der sikrede, at de offentligt ansatte i de næste tre år får lønstigninger, der kan matche de privatansattes.

Indhold

- 2 Leder
- 3 Sammenhold er mere vigtigt nu end i mange år
- 4 Vi skal være endnu flere i FOA Århus
- 6 Vores egen tid er vigtig
- 8 Vigtigt at vide om arbejdstid
- 9 Varsling af sektorårsmøder 2018
- 9 Medlemsarrangementer
- 13 Klubarrangementer
- 14 Senior klubber
- 15 Arbejdspladsjubilæer

Pædagogisk assistent Pia Felber er nyt medlem af FOA Århus. Tidligere var hun medlem af Det Faglige Hus.

Sammenhold er mere vigtigt nu end i mange år

Hos mange nye medlemmer er holdningen klar. Det er nødvendigt at stå sammen. Fremtiden er nemlig mere usikker end nogensinde.

■ *Af: Peter Justesen*

Pædagogisk assistent Pia Felber meldte sig ind i FOA Århus i februar, og hun er ikke i tvivl om, hvorfor det er en god idé.

– Det er nødvendigt at være medlem, for at vi kan sikre vores rettigheder og løn. Hvis jeg ikke var medlem, så ville der jo blive problemer på arbejdspladsen. Så ville jeg jo ikke kunne sige til mine chefer, at jeg havde støtte og opbakning, og det ville heller ikke være korrekt over for mine kollegaer. Jeg ville jo blive sat udenfor. Og så er jeg heller ikke solidarisk med dem, der kæmper for bedre vilkår, siger Pia Felber.

FOA har retten til at forhandle overenskomsterne, og det betyder meget for hende.

– FOA ved, hvilke rettigheder jeg har som medlem. Der er løn, tillæg, ferie og alt muligt andet. FOA har ekspertisen, og de ved, hvad vi har ret til, og de går jo ind og kæmper for medlemmerne, så man får det, man er berettiget til at få. Det kan man som menigt medlem ikke altid sætte sig ind i. Området er simpelthen for stort, forklarer hun.

Pia Felber understreger også, at det er en stor opgave, hvis man ikke er medlem. Det er nemlig ikke så nemt.

– Nu kan jeg jo kun tale for mig selv, men det tror jeg. Jeg tænker, at det bliver for omstændeligt. Der er for mange faldgruber, det er en jungle, synes jeg. Der er mange facetter, og selvfølgelig skal man prøve at sætte sig ind i reglerne, men igen, så er det et stort område, og man kan komme i tvivl.

Pia Felber har tidligere været medlem af en af de gule fagforeninger, men hun oplevede, at deres faglighed simpelthen ikke var god nok.

– Når jeg henvendte mig med sager, så fik jeg en bunke e-mails med spørgeskemaer i stedet for personlig kontakt, og der var simpelthen ikke den service, jeg gerne ville have. Desuden har de jo heller ikke mulighed for at forhandle overenskomst, og det er jo vigtigt, hvis man gerne vil have indflydelse, fortæller hun.

Det hele kulminerede, da hun i forbindelse med konfliktvarslet i februar fik et brev, hvor der stod, at hun skulle gå på arbejde, selvom hendes kollegaer var i strejke eller lockoutet.

– Det var simpelthen ikke tilfredsstillende. Der kunne jeg mærke, at det var ikke det, jeg skulle. Så er det jo andre, der kæmper for mine goder og rettigheder, kan man sige, og jeg ville

jo ikke gå på arbejde, når mine kollegaer skulle ud og kæmpe for mine rettigheder, fortæller Pia Felber.

Derfor meldte hun sig ud af det Faglige Hus og ind i FOA Århus, hvor hun umiddelbart efter blev valgt som bestyrelsesmedlem hos Fagklubben for pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere.

– Jeg vil jo gerne prøve at komme bagom, og se hvad det er for et stykke arbejde, der bliver lagt i det. Det er rigtig spændende, også fordi jeg ikke altid synes, det er synligt, hvor meget der egentlig bliver gjort hos fagforeningerne. Det er ikke nogen kritik, men når man til dagligt er ude og arbejde, så tænker man ikke over, hvor meget dem i fagforeningen egentlig laver. Det kunne jeg godt tænke mig at snuse til. I forbindelse med mit nye bestyrelsesarbejde var jeg for kort tid siden til en konference,

hvor jeg blandt andet fandt ud af, at der i dag ikke er så mange unge medlemmer som tidligere, siger hun.

Derfor vil hun gerne kæmpe, for at organisere flere unge. En anden årsag til at lave fagligt arbejde er de sidste mange måneders forhandlinger, som hun betegner som en "gyser", hvor det blev meget tydeligt for hende, at der var brug for sammenhold. Derfor har hun tænkt sig at fortsætte med fagforeningsarbejdet i lang tid, fordi hun tror, der er mere brug for det nu end tidligere.

– Jeg kan godt mærke den der røde ånd kommer op i mig. Jeg er gammelt medlem af Pædagogisk Medhjælper Forbund, hvor jeg også var tillidsrepræsentant, og vi skal kæmpe. Ikke kun for os selv, men også for de rettigheder, som der er blevet kæmpet for tidligere af andre, slutter hun og opfordrer andre til at melde sig ind. ■

Vi skal være endnu flere i FOA Århus

Under OK18 har FOA Århus fået mange flere medlemmer, men der er stadig ansatte på FOA Århus arbejdspladser, der ikke er medlem af en rigtig fagforening. Det har de nogle typiske argumenter for – og her er nogle svar, som du kan være med til at sprede.

■ Af: Peter Justesen

Jeg får jo det samme i løn, selvom jeg ikke er medlem!

Ja i udgangspunktet. Men FOA vil ikke kunne sikre dig og dine kollegaer ordentlige løn- og arbejdsforhold, hvis vi har for få medlemmer på jeres område. For det er sammenholdet på et område, som gør FOA stærk både til hverdag og under en konflikt. Og som betyder, at FOA kan indgå aftaler – overenskomster – med arbejdsgiverne, så det ikke alene er din arbejdsgiver, som bestemmer, hvad du skal have i løn og hvornår du skal arbejde.

Hvilke aftaler om løn og arbejdstid tror du selv, at du ville kunne opnå, hvis du blot kunne appellere til din chef, fordi FOA ikke havde en overenskomst og dermed lagt et niveau? Husk du får kun indflydelse som medlem.

Desuden vil FOA-medlemmer ved lokale lønforhandlinger have større chance for flere penge, da tillidsmanden er med til at pege på de personer, der skal have lønforhøjelse. Og det er en gang nemmere at pege på nogle, som man kender.

Det har jeg ikke brug for. Jeg finder bare et andet arbejde, hvis noget går galt!

Ja, det kan godt være, at du kan finde et andet arbejde. Men årsagen til, at du måske stopper, kan jo godt være en problematik som manglende betaling, uenighed om arbejdstid, ferie eller andet, og der kan FOA hjælpe dig, så du ikke behøver at skifte arbejde. Skulle du alligevel ønske at finde et andet job, så kan vi i hvert fald hjælpe dig med at få det, du har krav på.

Jeg skal kun være ansat i kort tid!

Ja, men derfor kan du sagtens få de samme problemer som andre ansatte, og du skal betale kontingent i tilsvarende kort tid.

Det er for dyrt!

Det er i hvert fald ikke gratis at have en organisation, som kan forhandle og om nødvendigt gå i konflikt med arbejdsgiverne. Det er derfor, at FOA-medlemmerne splejser om at have sådan en organisation og betaler kontingent.

Men et FOA-medlemskab er billigere, end de fleste tror. Fagforeningsmedlemskabet er nemlig en mindre del af den samlede udgift til fagforening, a-kasse og efterløn. Og du kan sagtens være medlem af FOA uden at forsikre dig mod arbejdsløshed eller spare op til efterløn.

Og det kan blive dyrt, hvis der opstår problemer på arbejdspladsen, og du ikke kan få den hjælp, du har brug for, fordi du ikke er medlem.

Desuden kan du trække 6.000 kr. fra i skat for dit faglige medlemskab, og du er omfattet af en gruppelevsforikring og kan få billige forsikringer gennem Tjenestemændenes Forsikring og PenSam Forsikring.

Jeg skal ud og rejse!

Hvis du er medlem af FOA, så kan vi hjælpe dig med eksempelvis at søge orlov, hvis du skal ud og rejse. På den måde er du sikret et arbejde, når du kommer hjem igen.

Jeg er skiftet til en privat virksomhed!

Ja, men hvis FOA har overenskomsten med den private virksomhed, så er det stadig FOA som kender reglerne og kan tackle problemerne.

Jeg skal i gang med at studere!

Det lyder da dejligt, men det er stadig en god idé at være medlem, hvis du får problemer inden da, og måske ved du heller ikke endnu, om du kommer ind på studiet.

Og hvis studiet hører ind under FOAs overenskomstområde, eksempelvis som pædagogisk assistent, eller social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent, så er der meget, vi kan hjælpe dig med. Desuden er elev-medlemskabet til en kraftig reduceret pris.

Jeg melder mig ind, når jeg har brug for det!

Det er ikke en god løsning. Eksempelvis tjekker vi ikke din lønseddel med tilbagevirkende kraft, hvis du har haft for lidt udbetalt igennem måneder eller år. Det kan i mange tilfælde ellers give en stor ekstrabetaling. Der kan også være andre områder, hvor vi ikke kan hjælpe med forhold, der går tilbage i tiden, hvis du ikke har været medlem. Se det som et fællesskab, hvor vi hjælper hinanden, når der er brug for det.

Jeg er flexjobber, så jeg er blevet flyttet fra a-kasse til flexjobydelse, og så har jeg ikke brug for en fagforening!

A-kassen er ikke det samme som fagforeningen, der beskæftiger sig med dine løn og arbejdsforhold, mens a-kassens hovedopgave er at forsikre mod arbejdsløshed.

Som flexjobber er man ansat under samme overenskomster som sine kollegaer, men man har på grund af sit flexjob nogle skånehensyn. Det betyder dog ikke, at man ikke kan komme ud i nøjagtig de samme problemer som sine kollegaer. Det kan handle om ferie, løn og mange andre områder.

Jeg ved ikke, hvad en fagforening er!

Det vil jeg gerne fortælle dig. En fagforening er grundlæggende et fagligt fællesskab, hvor vi ved at stå sammen kan sikre hinanden ordentlige løn- og arbejdsforhold.

Velkommen til!

FOA SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Vores egen tid er vigtig

Overenskomstforhandlingerne i 2018 har understreget, at arbejdsgiverne har fokus på at få mere fleksibel arbejdstid. Vi skal derfor have fokus på at beskytte vores fritid, understreger FOA Århus formand og næstformand.

■ Af: Anders Schou

– Det er utroligt vigtigt, at vi i god tid ved, hvornår vi skal arbejde og hvornår vi har fri; det gør arbejdet mindre stressende og lettere at holde til. Vi skal passe rigtig godt på vores frie tid fremover, understreger FOA Århus formand Inge Jensen Pedersen efter et OK18-forløb, hvor arbejdsgiverne på flere måder viste, at de har et stærkt fokus på fleksibel arbejdstid.

I de næste tre år er det således stadig et lovindgreb, der regulerer lærernes arbejdstid, selvom de offentligt ansattes fagforbund stod sammen og ønskede det anderledes under OK18-forhandlingerne. Spørgsmålet om lærernes arbejdstid endte i en kommission, der skal arbejde frem til de næste overenskomstforhandlinger.

I begyndelsen af OK18-forløbet krævede regionerne, at også sygeplejerskerne skulle have arbejdstidsregler som lærerne, der blot har en årsnorm og ikke kan være sikre på, hvor

meget de skal arbejde hver uge, måned eller bare hvert kvartal. Regionerne opgav kravet, men de statsansatte måtte betale med mere fleksibel arbejdstid, da de ville sikre deres spisepause. Uden at tillidsrepræsentanten er involveret kan en statslig leder nu aftale med en ansat, at vedkommende i en periode arbejder op til 42 timer ugentligt.

Og på det regionale område har FOA selv aftalt med arbejdsgiverne, at en fælles arbejdsgruppe frem til de næste overenskomstforhandlinger skal se på arbejdstiden.

– Så vi ved, at vi kommer i ilden lige om lidt, og vi ved grundlæggende også, hvad arbejdsgiverne vil komme med, siger FOA Århus næstformand Mette Fuglsig Schjødt.

Mere og billigere fleksibilitet

Arbejdsgivernes krav om mere fleksibel arbejdstid handler om, at de vil kunne planlægge folks arbejdstid med færre be-

Det er en aktiv og samlet fagbevægelse – som her under OK18 - der kan forhindre mere fleksibel arbejdstid.

Mange FOA-medlemmer oplever allerede i dag, at arbejdsgiverne har gode muligheder for at ændre arbejdstiden.

grænsninger, og at de lettere og billigere vil kunne ændre i arbejdstiden. Kravet handler om noget meget fundamentalt, mener FOA Århus formand.

– Vi sælger vores arbejdskraft, og det indebærer også retten til at have fri, fordi vi jo ikke får løn for 24 timer i døgnet. Derfor skal der være en grænse for, hvor meget vi arbejder, hvor ofte arbejdsgiveren kan ændre vores arbejdstid, og med hvilket varsel det kan ske, ellers står vi jo reelt til rådighed ubegrænset og er på sin vis altid på arbejde, understreger Inge Jensen Pedersen.

Og det får selvfølgelig konsekvenser, hvis arbejdet fylder for meget.

– Det handler om at beskytte vores fritid. Det er nu, vi skal have fortalt alle, at hvis de fremover skal kunne gå til babysvømning, hundetræning, eller hvad de nu har lyst til, så er det nu vi skal være vågne og stå fast, ellers risikerer vi at få arbejdstidsregler, der splitter vores privatliv ad, understreger Mette Fuglsig Schjødt.

Arbejdsgivernes krav om mere fleksibel arbejdstid passer også dårligt med, at mange oplever, hvordan den offentlige sektor oftere appellerer til borgerne om, at de selv skal være mere aktive.

– Det handler også om, at man skal kunne planlægge de forpligtelser, som man har. For eksempel forventer ældreplejen ofte, at pårørende køber ind for ældre familiemedlemmer, men det kan være svært, hvis man ikke ved, hvornår man har fri, siger Inge Jensen Pedersen, som i det hele taget er bange for, hvordan mennesker skal kunne fungere, hvis arbejdstidsreglerne blive mere fleksible.

– Fritiden er den tid, som gør os til hele mennesker, fastslår hun.

Der er fleksibilitet nu

Allerede i dag indeholder arbejdstidsreglerne nemlig en høj grad af fleksibilitet. Der er mulighed for, at folk kan arbejde mere end aftalt, og arbejdsgiverne kan også med kort varsel ændre i folks arbejdstid. Men det koster penge, og sådan skal det også være, mener FOA Århus formand.

– Når man så endelig er fleksibel, så skal det også koste noget. Folk skal have en ordentlig økonomisk kompensation, og prisen begrænser selvfølgelig også, hvor ofte arbejdsgiverne vil bruge fleksibiliteten, siger Inge Jensen Pedersen.

Samtidig bør fleksibilitet ikke kun være noget som lønmodtagerne skal udvise.

– Når vores overenskomster indeholder en fleksibilitet for arbejdsgiverne, så er det vigtigt, at fleksibiliteten gælder begge veje. For der kan også opstå en uforudset situation for FOAs medlemmer, som gør, at de har behov for at få fri, og så skal det jo også gerne kunne lade sig gøre, forklarer Inge Jensen Pedersen.

Forbered OK21

Når arbejdsgiverne har et stærkt fokus på mere fleksibel arbejdstid, så kan det få stor betydning for de næste overenskomstforhandlinger, hvordan FOA-medlemmerne handler fremover, mener FOA Århus næstformand.

– Alle tillidsrepræsentanter og andre medlemmer skal være parat, når arbejdsgiverne udnytter de muligheder for fleksibilitet, som overenskomster giver i dag. Alle skal for eksempel kræve de tillæg, som de har ret til, når en arbejdsgiver ændrer arbejdstiden med kort varsel, siger Mette Fuglsig Schjødt.

Det kan nemlig få direkte betydning for OK21-forhandlin-

Gratis overarbejde

Arbejder du ofte over – uden løn?

gerne, hvis folk en gang imellem ser stort på arbejdstidsreglerne i hverdagen.

– Fagforeningerne får svært ved at slås for ordentlige arbejdstidsregler, hvis tillidsrepræsentanter og andre medlemmer ikke bruger den beskyttelse, som de eksisterende

arbejdstidsregler giver. Vores argumenter vil klinge hult, hvis arbejdsgiverne kan sige, at FOAs medlemmer jo ikke gider bruge de regler, der beskytter deres fritid i dag, forklarer Mette Fuglsig Schjødt. ■

Vigtigt at vide om arbejdstid

Normperioder

Normperioden er den periode, som arbejdstiden bliver opgjort over - det antal uger, hvor den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal gå op. For eksempel skal en fuldtidsansat med en 12 ugers normperiode altså have overarbejdsbetaling, når den fuldtidsansatte har mere end $37 \times 12 = 444$ timer i en normperiode. Jo længere normperiode, jo mindre koster fleksibiliteten altså arbejdsgiveren.

Normperioden kan forhandles lokalt på arbejdspladserne, og kan man ikke blive enige gælder overenskomsten. FOAs faggrupper og arbejdspladser har forskellige normperioder, men mange arbejder efter en 12-ugers norm.

Arbejds- og vagtplaner

FOAs medlemmer har ret til at kende deres arbejdstid på forhånd. Det er forskelligt, i hvor god tid folk skal kende deres arbejds- eller vagtplan, men mange har ret til at kende den fire uger før, de skal arbejde.

Varslingsregler

Arbejdsgiveren skal varsle ændringer i arbejds- og vagtplaner overfor de berørte medarbejdere, og hvis det ikke er sket i tilstrækkelig god tid, skal medarbejderne have en økonomisk kompensation.

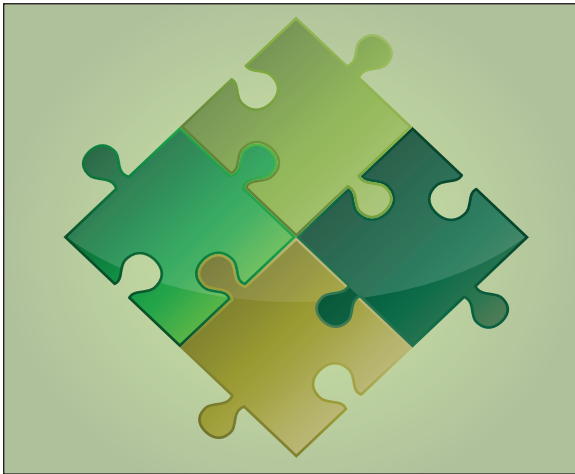
Beskyttede fridøgn

Medarbejdere på døgnarbejdspladser, som for eksempel på SOSU-området, har særligt beskyttede fridøgn. Hvis arbejdsgiveren inddrager et særligt beskyttet fridøgn skal de berørte medarbejdere have en særlig høj kompensation.

Spørg din tillidsrepræsentant

De helt konkrete arbejdstidsregler kan som nævnt være forskellige fra faggruppe til faggruppe og fra arbejdsplads til arbejdsplads. Det kan derfor være en god ide at spørge din tillidsrepræsentant, der også kan give dig mange flere detaljer om, hvordan arbejdstidsreglerne er på din arbejdsplads.

Varsling af sektorårsmøder 2018

6. november holder Social- og sundhedssektoren samt Teknik- og servicesektoren årsmøde.

8. november holder Pædagogisk Sektor samt Kost- og servicesektoren årsmøde.

Dagsorden i henhold til lovene:

- Godkendelse af forretningsorden
- Godkendelse af dagsorden
- Beretning/fremtidig virksomhed
- Indkomne forslag
- Valg

Indsendelse af forslag til behandling på årsmøderne skal være afdelingen i hænde senest

- den 7. oktober til årsmøderne i Social- og sundhedssektoren samt Teknik- og servicesektoren
- den 9. oktober til årsmøderne i Pædagogisk Sektor samt Kost- og servicesektoren

Næste blad udkommer omkring den 5. oktober, hvor de endelige dagsordener og tidspunkter oplyses.

MEDLEMSARRANGEMENTER • ANDET HALVÅR 2018

Velkommen til et aktivt andet halvår 2018

På de næste sider finder du en række af afdelingens aktiviteter for andet halvår 2018.

Du kan også finde aktivitetsoversigten på afdelingens hjemmeside www.foa-aarhus.dk.

Du kan bl.a. møde fodboldlandsholdsspiller Stina Lykke Petersen, høre om pension v/PenSam og komme med på forskellige rundvisninger. Som vanligt viser FOA Cinema nogle gode film.

Vi håber på stor opbakning til arrangementerne.

Foredrag om landsholdskonflikten ved Stina Lykke Petersen, målmand for kvindernes fodboldlandshold

I efteråret 2017 hørte vi meget om kvindelandsholdets lønkonflikt i medierne. Uenigheden handlede om, hvorvidt lands-

holdsspillerne skulle betragte sig selv som arbejdstagere, når de var med landsholdet eller som Dansk Boldspil-Union (DBU) mente, at spillerne udelukkende skulle se sig selv som ansatte i deres klubber. Desuden måtte de danske fodboldkvinder også vente længe på den bonus, de sikrede sig, da holdet i sommeren 2017 vandt sølv ved EM-slutrunden i Holland.

Siden måtte DBU aflyse kampe ifm. VM-kvalifikationen, da Spillerforeningen og landsholdsspillerne ifm. lønforhandlingerne meddelte, at spillerne kun ville møde op til træning og kamp, når en ny aftale var faldet på plads.

Kom og hør målmand for kvindernes fodboldlandshold Stina Lykke Petersen fortælle om konflikten set fra spillernes side og hvordan konflikten endte.

Arrangementet er kun for FOA Århus medlemmer.

Tid og sted:

Onsdag 3. oktober 2018 kl. 19.00-ca. 20.30 i FOA Århus.

Kursus nr.: A 34 • **Tilmeldingsfrist:** Onsdag 5. september

Fra middelalderudstillingen på Moesgaard Museum.
Foto: Medieafdelingen - Moesgaard Museum

Guidet tur på Moesgaard Museum

Kom med på en guidet tur i middelalderen fra fødsel til død. De syv dødssynder med straf og aflad præger det daglige liv i Middelalderen. Alle frygter skærsilden, hvor vi bliver vejlet og vore synder vurderet. Måske kommer vi i himlen - måske i helvede.

Fri os fra det onde

Kristendommen udvisker alle spor efter vikingetidens flergudsdyrkelse, og landet styres nu med sværd, kors og skrift. Landet åbner sig for europæisk indflydelse, mens byer vokser og danner centrum for handel og håndværk.

Kirken, kongemagten og de store jordbesiddere troner på magtens tinder. Imens lever 95 % af befolkningen på landet, hvor de knokler i deres ansigts sved for at holde samfundet kørende - dyrker jorden, høster og maler korn, graver ler og brænder tegl til borge og kirker.

Der er plads til max 20 personer – tilmelding foregår efter 'først til mølle-princippet'. Arrangementet er kun for FOA Århus medlemmer.

Tid:

Onsdag 24. oktober 2018 kl. 19.15-20.15.

Mødested og mødetid:

Oplyses i mailen, som vi sender til dig med en endelig bekræftelse på din deltagelse.

Kursus nr.: A26 ● **Tilmeldingsfrist:** Fredag 28. september

Kom til møde om din PenSam pension

Ved Søren Nymark, pensionskonsulent.

Mødet er for medlemmer mellem 35-50 år, og har som overordnet formål at give dig som medlem et puf til at forholde dig til din pension tidligere i livet, mens du stadig kan gøre en forskel for den opsparing, du står med ved pensionering. Herudover vil du få indsigt i de omkringliggende faktorer, som kan spille ind ift. pensionen og hvad der er vigtigt at vide og være opmærksom på ift. pension og din pensionsordning.

Arrangementet er kun for FOA Århus medlemmer.

Tid og sted:

Torsdag 22. november 2018 kl. 19.00-ca. 21.30 i FOA Århus.

Kursus nr.: A25 ● **Tilmeldingsfrist:** Torsdag 1. november

Sådan tilmelder du dig arrangementer i FOA Århus

Du kan tilmelde dig på hjemmesiden www.foa-aarhus.dk under "Arrangementer". Du kan også sende os en mail til aarhusuddannelse@foa.dk med oplysninger om arrangementsnummer, navn og mailadresse eller ringe på telefon 8936 6666.

Vær opmærksom på, at du først er optaget på et arrangement, når du har fået besked **pr. mail** fra FOA Århus et par dage efter tilmeldingsfristen.

Byvandring

Ceres

Kom med på tur til et stykke rendyrket Årshushistorie! I mere end 150 år sendte Ceres øl ud fra sine karakteristiske haller langs Silkeborgvej, og på denne tur skal vi høre om bryggeriets historie.

Vi skal blandt andet i sporene på de ølkuske, der mødte hver morgen mellem 5 og 6 for at strigle heste og læsse øl. Det var et hårdt arbejde, der strakte sig fra tidlig morgen til sidst på dagen. Heldigvis kunne kuskene hvile i frokostpausen, hvor de kunne skylle strabadserne ned med de seks daglige flasker øl, arbejdsgiveren udleverede.

Det var slidsomt at arbejde på bryggeriet, og på denne vandring skal vi høre om både de mænd og kvinder, der knoklede sig igennem de lange arbejdsdage. Undervejs skal vi blandt andet også høre om de fremsynede forretningsmænd, der grundlagde Ceres, vi skal høre om de daglige rutiner og det praktiske arbejde, vi skal høre om nogle bitre arbejdskonflikter, og vi skal høre om skydebaner og modstandsfolk, og så skal vi naturligvis også se lidt nærmere på noget af alt det nye, der skyder op på den gamle bryggergrund.

Det bliver en spændende vandring i fortiden, nutiden og fremtiden, så kom med og bliv klogere på det bryggeri og den by, der fulgtes ad i 152 år.

Der er plads til max 40 personer – tilmelding foregår efter 'først til mølle-princippet'. Arrangementet er kun for FOA Århus medlemmer.

Tid:

Tirsdag 18. september 2018 kl. 17.00-ca. 18.30

Mødested og mødetid:

Oplyses i mailen, som vi sender til dig med en endelig bekræftelse på din deltagelse.

Kursus nr.: A27 • **Tilmeldingsfrist:** Fredag 24. august

Banegårdspladsen og Park Allé

Hvor godt kender du egentlig Banegårdspladsen og Park Allé? Kom med rundt i et område, du troede, du kendte.

For 100 år siden fandtes hverken Banegårdspladsen, den nuværende banegård, Park Allé eller Rådhuset. Meget skete på få årtier i første halvdel af 1900-tallet, og på denne tur skal vi høre om Århus i 1920'erne og blive klogere på den udvikling, byen havde været igennem i de forudgående årtier.

Vi hører om, hvorfor en ny banegård og et nyt rådhus pludselig blev nødvendigt og om hvilket kæmpe anlægsarbejde, der gik forud for indvielsen af Banegården i 1929 og Rådhuset i 1941.

Tag med på opdagelse i området og find sporene fra tiden før, de store bygninger blev bygget.

Der er plads til max 40 personer – tilmelding foregår efter 'først til mølle-princippet'. Arrangementet er kun for FOA Århus medlemmer.

Tid:

Torsdag 11. oktober 2018 kl. 17.00-ca. 18.30

Mødested og mødetid:

Oplyses i mailen, som vi sender til dig med en endelig bekræftelse på din deltagelse.

Kursus nr.: A28 • **Tilmeldingsfrist:** Fredag 14. september

Hjerter Dame

For første gang nogensinde har en kvinde sat sig i spidsen for den samlede danske arbejderbevægelse. Filmen følger den tidligere kontorassistent Lizette Risgaard fra hun bliver valgt som formand for LO og dermed for knap 1 million lønmodtagere i Danmark.

De sidste tyve år har LO oplevet medlemsflugt og fagbevægelsens historiske betydning for det danske arbejdsmarked er truet. Det er denne onde cirkel, Lizette Risgaard har til opgave at bryde. Og det tror hun på, at hun kan. Med sin strategi om samarbejde med den borgerlige regering, sin utrættelige energi og sin klippefaste tro på fællesskabet og solidariteten.

Filmen følger Lizettes kamp på både de ydre og de indre linjer og lukker os ind i det politiske maskinrum, hvor intet filmhold tidligere har haft adgang. Her træffes vigtige, men ikke altid lige populære beslutninger. Beslutninger, der sender Lizette Risgaard ud i et stormvejr blandt sine egne medlemmer.

Man er velkommen til at tage en ledsager med (oplys det ved tilmeldingen).

Tid og sted:

Torsdag 13. september 2018 kl. 19.30 i biografen Øst for Paradis

Kursus nr.: A 29 ● **Tilmeldingsfrist:** Fredag 17. august

Der er plads til max 100 personer – tilmeldingen foregår efter 'først til mølle-princippet'.

'Huset ved havet'

Robert Guédiguian kredser trofast om hjembyen Marseille, som anes i horisonten fra det idylliske fiskerleje, hvor titlens villa knejser over Middelhavet. Det er hans faste ensemble (naturligvis med musen Ariane Ascaride i den kvindelige hovedrolle), der forankrer det både lune og alvorlige familiedrama, hvor tre voksne søskende genforenes efter at deres far er blevet ramt af et slagtilfælde. Gamle konflikter kommer for en dag, men det tvungne ophold i det fædrene hus åbner også op for nye muligheder - også på kærlighedsfronten. Det ville ikke være Guédiguian, hvis ikke også sædernes forfald og den manglende politiske solidaritet blev italesat, men som han har for vane, leverer han sine velmenende formaninger med

et smittende humanistisk engagement - også når flygtninge krydser handlingens spor.

Instruktion: Robert Guédiguian

Man er velkommen til at tage en ledsager med (oplys det ved tilmeldingen).

Tid og sted:

Tirsdag 2. oktober 2018 kl. 19.30 i biografen Øst for Paradis

Kursus nr.: A 30 ● **Tilmeldingsfrist:** Fredag 7. september

Der er plads til max 100 personer – tilmeldingen foregår efter 'først til mølle-princippet'.

'Vores livs ferie'

Drama, eventyr, romantik

Ella (Helen Mirren) og John (Donald Sutherland) har været gift i mange år og trænger til et spontant eventyr. Til deres voksne børns store overraskelse stikker ægteparret af i en gammel autocamper og kører ud på Route 1 mod Hemingways hus i Key West.

Det bliver en tur fuld af sjove oplevelser og eftertænksomme stunder om fortid og fremtid. Det er nu Ella og John har chancen for at mindes et ægteskab drevet af passion og hengivenhed men også af hemmeligheder og overraskende afsløringer lige til det sidste.

Oplev de to Oscarvindere, Helen Mirren og Donald Sutherland, i en forrygende og moden roadmovie, der både leverer gode grin og stof til eftertanke.

"Vores livs ferie" er nomineret til en Golden Globe for Bedste kvindelige hovedrolle (Helen Mirren).

Instruktion: Paolo Virzi

Man er velkommen til at tage en ledsager med (oplys det ved tilmeldingen).

Tid og sted:

Tirsdag 30. oktober 2018 kl. 19.30 i biografen Øst for Paradis

Kursus nr.: A 31 ● **Tilmeldingsfrist:** Mandag 1. oktober

Der er plads til max 100 personer – tilmeldingen foregår efter 'først til mølle-princippet'.

'Hotel Europa'

Drama

Det store Hotel Europa i Sarajevo får fint besøg på årsdagen for drabet på ærkehertug Frantz Ferdinand - et drab, der var med til at starte 1. Verdenskrig.

Mens hotellets bestyrer venter på dagens æresgæst, planlægger køkkenpersonalet en strejke, da de ikke har fået løn i flere måneder. På taget optager journalister en TV-debat i den historiske anledning, der

kaster et lys over hvor forholdet mellem bosniere og serbere egentlig er i dag.

Fra hotellets tagterrasse til stripklubben i kælderen, via receptionen, vaskerummet og køkkenet; spændingerne stiger og Hotel Europa forvandles til en ideologisk trykkoger.

Instruktion: Danis Tanovic

Man er velkommen til at tage en ledsager med (oplys det ved tilmeldingen).

Tid og sted:

Torsdag 29. november 2018 kl. 19.30 i biografen Øst for Paradis
Kursus nr.: A 32 ● **Tilmeldingsfrist:** Fredag 2. november
Der er plads til max 100 personer – tilmeldingen foregår efter 'først til mølle-princippet'.

FOA Kor

Koret starter op igen onsdag 5. september kl. 19.00 – 21.30 på Lokalcenter Rosenvang, Vidtskuevej 4, Viby J.

Både herre- og damestemmer er meget velkomne.

Der stilles ingen krav om nodekendskab eller tidligere erfaring med korsang.

Hvis du vil vide mere om koret, er du velkommen til at kontakte korleder Lisbeth Frandsen på tlf. nr. 86 14 97 18.

NB! Ønsker du at deltage i FOA Koret, skal du tilmelde dig (også selv om du tidligere har deltaget).

Kursus nr.: A 33 ● **Tilmeldingsfrist:** Tirsdag 4. september.

Juletræsfest for alle medlemmer

Årets juletræsfest holdes

søndag 2. december 2018 kl. 10.00-12.30

hos Århus Firma Sport, Paludan Müllers Vej 110, 8200 Århus N.

Læs mere i bladet i oktober og på www.foa-aarhus.dk.

Halloween og jul i Tivoli Friheden

Få rabat til Halloween i Tivoli Friheden i efterårsferien eller til en magisk juleoplevelse på åbningsdage i perioden 17. november til 30. december 2018. Hold øje med rabatkuponen i næste nummer af fagbladet.

KLUBARRANGEMENTER

MA-REN

Koncert med Big Fat Snake – Den store Fede slange "hugger" for sidste gang

Koncert med spisning på Fuglsøcentret, Knebel

Tid og sted:

Lørdag den 27/10 2018 kl. 17.15, hvor vi mødes ved Indgangen

Pris: 300 kr. pr. person

Tilmelding: Senest den 8/10 2018 kl. 12.00 til grethebrondum@outlook.dk.

Husk at oplyse navn og telefonnr.

Betaling: Mobilepay til 30262673 senest den 8/10 2018 kl. 12.00

Tilmelding er først gældende, når mail og indbetaling er udført.

Juletur til Irene i Ry

Tid: Lørdag den 1/12 2018

Så skal vi igen en tur til Irene i Ry og lave dekorationer og derefter spisning på Lyng Dal Kro bagefter .

Mødested og mødetid:

Vi mødes på Viby Torv kl 8.45 og laver samkørsel

Pris: 300 kr. alt inkl..

Tilmelding: Til grethebrondum@outlook.dk senest 12/11 2018 kl. 12.00

Husk oplyse navn og telefonnr.

Betaling: Mobilepay til 30262673 senest 12/11 2018 kl. 12.00

Tilmelding er først gældende når mail og indbetaling er udført .

FOA SENIORKLUBBER

FOA Århus Seniorklub

Tilmelding til klubarrangementer (på grund af forplejning) skal ske senest en uge før arrangementet til Kirsten Lind på tlf. 60 16 08 07 eller e-mail kirsten-lind@outlook.dk eller på klubbens hjemmeside www.foa-aarhus-seniorklub.dk

Festuge

Se programmet på Folkestedet eller deres hjemmeside

Tid: Tirsdag 4. september

Det var i Aarhus - Hans Peter Rasmussen fortæller om det gamle Aarhus

Lærer, pianist, forfatter, fortæller m.m.

Her hører vi en række fortællinger – nogle korte, andre længere – om begivenheder i det ældre Aarhus. Der er sørgelige, blodige, sjove, oplivende historier iblandt – men ingen aarushistorier, kun historier fra Aarhus. Det er mange emner, bl.a.: Røvere ved Vejlbj. Hekse i Aarhus. Jydske Asyl og Harald Selmer. H.C. Andersen og Aarhus. Drakenberg i Aarhus, 146 år gammel. Skarprettene og galger. Besættelsen af Aarhus i 1849.

Forplejning: Franskrød. **Pris:** 30 kr.

Tid: Tirsdag den 18. september kl. 13.30

Hyggemøde med banko og kinesisk lotteri

Forplejning: Franskrød. **Pris:** 30 kr.

Tid: Tirsdag den 2. oktober kl. 13.30

Nordisk Visetradition v/Mogens Skjøth

Løst og fast om Bellmann, Sjøberg, Wennerberg, Taube, Erik Bøgh, Frank Jæger, Benny Andersen m.fl. Mogens Skjøth synger mange af de kendte og værdsatte viser, og vil lede os gennem eksempler på nordiske viser akkompagneret på klaver og harmonika.

Forplejning: Franskrød. **Pris:** 30 kr.

Tid: Tirsdag den 16. oktober kl. 13.30

FOA Efterløns- og pensionistklub Odder

Tilmelding til Rita Pedersen på tlf. 2369 6630

Hyggedag med sang

Tid: Torsdag den 16. august kl. 14.00

Sted: Spektrum

Tilmelding: Senest den 13. august

Udflugt til Jelling og Vejle Ådal

Vi skal en tur til Jelling og Vejle Ådal. Vi kører fra Spektrum kl. 8.45 og er tilbage kl. 17.50. I er som sædvanlig velkomne til at tage ven/venner med.

Turen koster 410 kr. ved 40 personer.

Kaffe og middag er med i prisen.

Tid: Torsdag den 30. august

Tilmelding: Senest den 20. august

Tur til Økologiens Have

Vi kører fra Spektrum kl. 13.45.

Pris for indgang og kaffe er 80 kr.

Tid: Torsdag den 13. september

Tilmelding: Senest den 10. september

Arrangement

Der er endnu intet planlagt. Forslag modtages gerne

Tid: Torsdag den 27. september

En tur til Det Danske Madhus i Trige

Vi kører fra Spektrum kl. 9.45. Vi skal se produktionen og have lidt frokost.

Tid: Torsdag den 11. oktober

Tilmelding: Senest den 1. oktober

ARBEJDSPLADSJUBILÆER

25 års arbejdspladsjubilæum

- 15. marts 2018: Heidi Jensen, social- og sundhedshjælper, Christiansbjerg Plejehjem
- 26. marts 2018: Güldane Cinar, dagplejer, Brabrand Dagtilbud
- 1. april 2018: Anne Marie Larsen, social- og sundhedsassistent, AUH Skejby
- 1. april 2018: Mona Johansen, social- og sundhedshjælper, Christiansbjerg Hjemmepleje
- 11. april 2018: Helga Herlev Madsen, social- og sundhedsassistent, AUH Skejby

- 15. april 2018: Jette Hagenau Hansen, social- og sundhedshjælper, Marselisborg Plejehjem
- 19. april 2018: Bettina Rosendahl Frandsen, dagplejer, Daglejen Skovvängen
- 1. maj 2018: Hanne Svenning, social- sundhedsassistent, Christiansbjerg Plejehjem
- 8. maj 2018: May-Britt Ekander Rothmann, social- og sundhedshjælper, Marselisborg Hjemmepleje
- 10. maj 2018: Tina Sørensen Christensen, dagplejer, Daglejen Holme-Højbjerg

Ovenstående jubilæer er kommet til afdelingens kendskab via tillidsrepræsentanter, der har henvendt sig for at få udleveret gaven fra afdelingen/sektoen til arbejdspladsjubilæren. Dette er en opfordring til tillidsvalgte, og medlemmer på arbejdspladser uden tillidsvalgte, om at henvende sig i afde-

lingen/sektoen, med oplysninger om arbejdspladsjubilæer. Arbejdspladsjubilæum defineres som værende ansat ved samme arbejdsgiver i 25, 40 eller 50 år, f.eks. betragtes Aarhus Kommune som én arbejdsgiver, uanset at tjenestestedet har været på flere institutioner.

PenSam

Pensionsrådgivning

Hvis du ønsker at tale med en vejleder fra PenSam om dine pensionsforhold, kan du kontakte PenSam på
tlf. 44 39 39 39

FØLG FOA ÅRHUS PÅ DE SOCIALE MEDIER

Facebook: www.facebook.com/foaarhus.dk

YouTube: www.youtube.com/foaarhus

Instagram: www.instagram.com/foaarhus

**Ring
70 33 28 28**

og hør mere om
vores forsikringer

Tjenestemændenes Forsikring hedder nu TJM Forsikring

Tiden er løbet fra vores gamle navn. For at blive kunde hos os, skal du i dag blot være medlem af en faglig organisation, vi samarbejder med, eller voksent barn af et medlem, som er kunde. Vi har også fået nyt logo og ny hjemmeside – tjm-forsikring.dk.

Dine forsikringer og fordele ændrer vi ikke ved – vi er stadig selskabet med attraktive forsikringer til gode priser, solide rødder i fagbevægelsen og Danmarks mest tilfredse forsikringskunder.

Sammenhold
betaler sig

HAR VI DIN MAIL-ADRESSE?

Du kan modtage FOA Århus nyhedsbrev – og andre vigtige informationer fra din fagforening – på mail, hvis vi kender din (rigtige) mail-adresse.

Du kan oplyse - eller ændre - din mail-adresse på hjemmesiden www.foa-aarhus.dk/persondata eller mail til aarhus@foa.dk

SMS-NYHEDER

FOA Århus har en SMS-service, som orienterer dig om nyheder og vigtige arrangementer. Send en SMS med teksten »foa aarhus« til 1919. Så er du tilmeldt.

Hvis du vil afmeldes, skriver du »foa aarhus stop« – og beskeden sendes igen til 1919.

FOA Århus

Christian X's Vej 56-58, 8260 Viby J • aarhus@foa.dk • www.foa-aarhus.dk
Tlf. faglig afdeling: 89 36 66 66 • Tlf. A-kassen: 46 97 36 90

Åbningstider i faglig afdeling

Mandag 10.00-16.00
Tirsdag 10.00-16.00
Onsdag 10.00-15.00
Torsdag 10.00-18.00
Fredag 10.00-15.00

Åbningstider i A-kassen*

Mandag 10.00-15.30
Tirsdag 10.00-15.30
Onsdag 10.00-15.00
Torsdag 10.00-17.00
Fredag 10.00-13.00

*20. juni, 12. september, 14. november og 19. december 2018 er A-kassen lukket hele dagen.

A-kassens Call-center kan anvendes uden for normal åbningstid til uopsættelige henvendelser: Tlf. 46 97 10 10 mandag-fredag kl. 16-20
Lukket på helligdage, inkl. grundlovsdag og 1. maj

FOA på Samsø

Smedegade 21, 8305 Tranebjerg • Tlf. 86 59 29 60
Post sendes til FOA Århus.

Åbningstid:

Den første onsdag i hver måned fra kl. ca. 11.00-15.00 (afhængig af færgetider).

KLUBBER I FOA ÅRHUS

Hvor intet andet er anført, er klubbens adresse:
Christian X's Vej 56-58, 8260 Viby J

Social- og sundhedshjælpernes fagklub

Tlf. 46 97 32 22 • mail@socialogsundhedshjaelperklubben-aarhus.dk
www.socialogsundhedshjaelperklubben-aarhus.dk
Telefontiden følger afdelingens telefontider, se ovenfor.

Plejhjemspedellernes klub

Klubformand Leon Kanstrup • Tlf. 29 20 98 13 • lka@aarhus.dk

Fagklubben for pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere

Tlf. 46 97 32 99 • fagklub@pm-fagklub.dk • www.pm-fagklub.dk
Mandag, tirsdag, onsdag og fredag: 10.00-15.00.
Torsdag: 10.00-18.00

Spørvejsfunktionærernes Brancheafdeling

Klubformand Jean Philip Ricard • Tlf. 41 91 67 10 • Træffes efter aftale.

Teknisk servicelederklubben/lederklubben Teknik- og Servicesektoren

Klubformand Lars Frengler: Tlf. 29 20 89 56 • lafr@aarhus.dk

TSM Teknik og Skole

Klubformand Carsten Jøhnke • Tlf. 2257 2870
tsm@tsm-teknik-og-skole.dk • www.tsm-teknik-og-skole.dk

FOA Psykiatri Århus

Skovagervej 2, 8240 Risskov • Tlf. 78 47 10 41 • jesppris@rm.dk
Mandag-fredag 08.00-15.00.

Klubben for Dagplejere

Tlf. 46 97 32 20 / 29 20 38 92
henn@foa.dk • www.dagplejeklubben-aarhus.dk
Træffes efter aftale.

Social- og Sundhedsassistentklubben

Tlf. 46 97 32 23 • ansc@foa.dk
Mandag-onsdag: 10.00-13.00 • Torsdag: 13.00-16.30
Lukket 1. torsdag i hver måned pga. bestyrelsesmøde
Klubformand Annie Schacht, tlf. 46 97 32 23 • ansc@foa.dk

Sygehjælpernes Brancheklub

Tlf. 46 97 32 26 • vihj@foa.dk

Klubben MA-REN

Klubformand: Birthe Lahn, tlf. 20 15 58 91 • bi@privat.dk
Næstformand: Ann Charlotte Emmertsen, tlf. 30 24 62 95,
ann_charlotte1901@yahoo.dk

FOA Århus Seniorklub

Klubformand: Kirsten Lind, tlf. 60 16 08 07
kirsten-lind@outlook.dk • www.foa.aarhus.seniorklub.dk

FOA efterløns- og pensionistklub, Odder

Klubformand: Rita Pedersen, tlf. 23 69 66 30
rita.ove.pedersen@gmail.com

Træffetid på SOSU Østjylland

Hedeager 33 • 8200 Århus N
1. og 3. torsdag i hver måned kl. 10.30-12.30

FAGBLADET FOA ÅRHUS

Ansvarshavende redaktør: Inge Jensen Pedersen

Oplag: 10.500

Layout og opsætning: FOA Århus

Tryk: Scanprint

Næste blad:

Deadline: 27. august 2018

Udgivelse fra 1. oktober 2018